

Peter Bäckstrand, tfn 054-701 10 10
peter.backstrand@regionvarmland.se

RV2016-436

Näringsdepartementet

Remissvar, delbetänkande av Indelningskommittén. SOU 2016:48 FI 2016/02568/K

Inledning

Region Värmland är en regional utvecklingsorganisation. Vi skapar förutsättningar för en hållbar tillväxt. Vi har många olika ansvarsområden med uppdrag som kommer från staten och våra medlemmar, Landstinget i Värmland och Värmlands 16 kommuner.

Region Värmland har givits möjlighet att yttra sig över Indelningskommitténs delbetänkande *Regional indelning – tre nya län* (SOU 2016:48).

Sammanfattning

Region Värmland menar att argumenten för större jämnstarka regioner är både relevanta och goda. Region Värmland delar därför Indelningskommitténs förslag att dela in Sverige i sex större regioner.

Utifrån ett regionalekonomiskt och utvecklingsstrategiskt perspektiv anser Region Värmland att det finns argument som talar för att Värmland har goda förutsättningar att långsiktigt bygga en konkurrenskraftig region tillsammans med Västra Götaland.

Region Värmland delar Indelningskommitténs uppfattning att Värmland bör bilda region med Västra Götalandsregionen den 1 januari 2019 och att hela landet bör omfattas av förändringen senast 2023.

Sammantaget ställer sig Region Värmlands såldes bakom Indelningskommitténs delbetänkande.

Vinner Sverige på att indelas i jämnstarka större regioner?

Fördelningen av makt och ansvar mellan kommun, region och stat har under många år föranlett diskussioner och det har sedan slutet av 50-talet genomförts en rad utredningar. År 2003 fick den parlamentariskt sammansatta Ansvarskommittén i uppdrag att analysera samhällsorganisationens förmåga att möta framtidens utmaningar. I enighet sammanfattade kommittén sina slutsatser i utredningen "*Hållbar samhällsorganisation med utvecklingskraft*" (SOU 2007:10) där de kom fram till att det fanns ett behov av att se över ansvars- och uppgiftsfördelningen mellan framför allt stat och region. Grundförslaget var att samla ansvaret för sjukvård och ett antal regionala utvecklingsfrågor i väsentligt färre regionkommuner.

Allt sedan dess har diskussionen om större och färre regioner förts i Sverige, och Värmlands län landsting ansökte t ex redan 2008 om att få bilda en större region tillsammans med Västra Götaland - en process som dock inte ledde till någon ny regionbildning. Argumenten för och emot större regioner kännetecknas av en komplexitet som har att hantera både fakta och känslor. Vi har ju bara historien och nuläget att förhålla oss till, men frågan som vi alla ställer oss är ju om större regioner kan hantera framtidens utmaningar, inte minst frågan om den framtida välfärdens utveckling med en åldrande befolkning och en splittrad regional organisation. Ansvarskommittén kom fram till att så var fallet. I remissrundan som följde på slutbetänkandet bejakade 98% av alla kommuner- och landsting förslaget om större och mer jämnstarka regioner.

Det huvudsakliga argumentet mot större regioner är att Värmland skulle ha en större handlingsfrihet om man styr över sina egna frågor. Värmland är beroende av sin omvärld, men tjänar på att kunna fatta sina egna beslut och själv välja med vilka parter man vill samverka. Frågan ska styra hur samverkan ska ske, inte geografisk tillhörighet. Vidare förs det ett resonemang om att det blir långt till beslutsfattarna och att det demokratin urholkas. Till detta åberopas också att den Värmländska identiteten hotas. Kritiken mot större regioner innehåller dock inte så många argument mot en sammanhållen och effektiviserad statlig organisation. Här verkar i stort sett alla vara överens. Det finns behov av en samordning av de myndigheter vars uppdrag jackar i den regionala och kommunala nivån.

Vi menar att argumenten mot större regioner delvis bygger på utgångspunkter och förutsättningar som inte riktigt överensstämmer med den verklighet som Sveriges regioner möter idag. Värmlands handlingsfrihet ökar t ex bara om vi kan fatta de beslut som måste fattas. Saknas det planeringsförmåga, förhandlingsmakt eller ekonomiska resurser för att driva en fråga i den riktning vi önskar kommer vi ju allt som oftast att tvingas att anpassa oss till staten eller andra regioners beslut. De små länen, regionerna och landstingen tvingas i normalfallet att anpassa sig till någon av de tre stora regionerna – och där saknar vi både demokratiskt inflytande och beslutsmöjligheter.

Vad betyder då en större regionbildning för det Värmländska och vår identitet? För det första försvinner inte landskapet Värmland i en större region. Landskapet Värmland kommer alltid att finnas och värmlänningen kommer för all framtid vara värmlänning. För det andra är Region Värmlands uppfattning att regioner och län i

huvudsak är en administrativ indelning av Sverige och inget som normalt förknippas med identitet. Större regionkommuner bestående av många kommuner och stora geografiska avstånd kommer sannolikt inte på överskådlig tid att utveckla en kulturell identitet. Istället kommer tillhörigheten framförallt finnas i det lokala sammanhanget, men också i landskapet och nationalstaten. Vår bedömning är att vår Värmländska identitet kommer att bestå oberoende av regiontillhörighet.

Argumenten för större regioner handlar i huvudsak om fördelarna med att samordna och effektivisera statsapparaten samt behovet av jämnstarka regioner för att säkra en likvärdig och rättvis behandling i hela landet, stärka den regionala planeringsförmågan, öka den regionala förhandlingsmakten, samt om att säkra en regionalekonomisk kraft att ta sig an alla de utmaningar som regionerna står inför. Låt oss fördjupa de här resonemangen.

För det första handlar det om fördelarna med en sammanhållen statsapparat som ger väsentligt bättre förutsättningar att samordna alla de myndigheter med regionala och kommunala uppdrag. Exempel på myndigheter som det berör är Länsstyrelserna, Trafikverket och Tillväxtverket. Totalt handlar det om minst ett femtontal myndigheter som idag saknar en sammanhållen struktur eller geografi. Genom att matcha den statliga strukturen med en regional struktur är det möjligt att uppnå stora effektivitetsvinster i hela samhällssystemet. Det är enklare och mer effektivt att med en sammanhållen myndighetsstruktur samarbeta med sex likvärdiga regioner än med 21 olika regionala konstellationer.

Vår uppfattning är att vi ser att en regionförstoring i förlängningen gör det möjligt att överlåta ett än större ansvar till regionerna, t ex är arbetsmarknads- och utbildningsfrågorna områden som på sikt skulle kunna regionaliseras. Region Värmland ser det därför som angeläget att Indelningskommittén i sitt slutbetänkande preciserar vilka myndigheter som föreslås följa den regionala indelningen, vilken roll Länsstyrelserna ska ha i den nya samhällsordningen, samt föreslår en utredning med uppdrag att se över vilka ytterligare uppgifter som lämpar sig att föras över till regional nivå.

För de andra handlar det om behovet av jämnstarka regioner. Idag har vi en situation där 3 landstingsregioner (Stockholm, Västra Götaland och Skåne) ansvarar för sjukvården och utvecklingsfrågorna för mer än halva Sveriges befolkning, och 18 regioner/landsting/länsstyrelser som hanterar frågorna för resten av befolkningen. Resursfördelningen mellan regionerna och landstingen är än mer skev vilket leder till både ett demokrati- och jämlikhetsunderskott. Slutsatsen är att det idag inte alltid är rättvisa och likvärdiga förutsättningar för t ex en Värmlänning och en Stockholmare.

Jämnstarka regioner ger mer likvärdiga förutsättningar genom att alla regioner då har den planeringsförmåga som krävs för att dels möta de regionala olikheterna och behoven och dels den mellanregionala konkurrens som alltid råder kring fördelningen av resurser, t ex kring utvecklingsmedel, infrastrukturfinansiering och forskningsresurser. Jämnstarka regioner med planeringsförmåga har också väsentligt större förhandlingsmakt gentemot staten och i relation till övriga regioner. Det betyder att jämnstarka regioner ger alla medborgare i hela landet – Värmlänningar såväl som Stockholmare – mer likvärdiga förutsättningar.

Slutligen ger jämnstarka regioner också förutsättningar att med kraft samla sig kring vissa utvecklingsområden där det krävs särskilda insatser, låt det vara tillväxtsatsningar på infrastruktur eller forskning eller något annat område som främjar utvecklingen, t ex kulturområdet. Värmland kan aldrig samla den regionalekonomiska styrkan i en satsning som Västra Götaland, Skåne eller Stockholm kan göra idag. I en större region är det möjligt.

Argumenten för större regioner och en regionreform är direkt överförbara på hälso- och sjukvårdsområdet. Vården står inför stora utmaningar och ett kraftigt förändringstryck. En åldrande befolkning med nya sjukdomsmönster växer fram parallellt med en snabb medicinsk och teknologisk utveckling som gör att förväntningarna på vården ökar i hela landet. Region Värmland delar därför kommitténs slutsats att en indelning i större regioner gör det lättare att hantera dessa utmaningar samtidigt som det är rimligt att anta att sjukvårdens förändringstryck gör att det sannolikt finns behov att återigen se över dess organisering inom 10-15 år.

Sammantaget menar Region Värmland att argumenten för större jämnstarka regioner är både relevanta och goda. Region Värmland delar därför Indelningskommitténs förslag att dela in Sverige i 6 större regioner.

Geografisk tillhörighet

Är vi överens om att Sverige bör delas in sex jämnstarka regioner återstår frågan om vilken region Värmland då bör tillhöra. Värmlands geografiska läge gör att det bara finns två realistiska alternativ, antingen Västra Götalandsregionen eller Svealandsregionen.

På uppdrag av Region Värmland genomförde konsultföretaget Sweco hösten/vintern 2015 en studie där man utifrån en regionalekonomisk analys jämförde utfallet för Värmland i en Västra Götalandsregion eller Värmland i en Svealandsregion. Skillnaderna mellan alternativen är relativt små. Det handlar mer om nyanser och att Göteborgsregionen sannolikt slår igenom i statistiken, men det finns ändå ett antal regionalekonomiska såväl som utvecklingsstrategiska argument som talar för Västra Götalandsregionen.

Vi finner också att Indelningskommittén utifrån ett politiskt perspektiv tagit hänsyn till vad de har uppfattat är den politiska viljeinriktningen i Värmland, Västra Götaland såväl som i Svealandsregionen. Indelningskommittén drar slutsatsen att det kan antas finnas en politisk vilja i både Västra Götaland och Värmland att bilda en gemensam region.

Sammantaget finner vi därför att utifrån ett regionalekonomiskt och utvecklingsstrategiskt perspektiv att det finns argument som talar för att Värmland och Västra Götaland har goda förutsättningar att långsiktigt bygga en konkurrenskraftig region.

Tidplan

Region Värmlands grunduppfattning är att hela Sverige bör delas in i större jämnstarka regioner. I linje med det uppfattar vi att delbetänkandet bygger på en helhetslösning som innebär att Indelningskommitténs slutbetänkande kan antas innehålla en regionreform där hela Sverige delas in i sex jämnstarka regioner.

De i delbetänkandet föreslagna tre regionerna bildar region 2019, de övriga 2023. Vi menar att detta är fullt genomförbart, men vi vill tydligt markera att det är olyckligt att Indelningskommittén ännu inte löst ut frågan om Hallands tillhörighet. I händelse av att Halland – eller några Halländska kommuner – ändrar ståndpunkt menar vi att de är välkomna att ingå i en regionkommun med Värmland och Västra Götaland även om det innebär att de tvingas att anpassa sig till den struktur som Västra Götaland och Värmland format i den nya regionkommunen.

Indelningskommittén förslag om att genomföra den nya länsindelningen till 1 januari 2018 för att därigenom möjliggöra för de nya regionerna att bildas den 1 januari 2019 ter sig rimlig. Region Värmland vill dock betona vikten av att frågan om ansvarsfördelningen mellan Länsstyrelsen och de regionala organisationer som idag har det regionala utvecklingsansvaret, t ex Region Värmland, ses över så att det klargörs vem som under 2018 har ansvaret för t ex företagsstödet.

Region Värmland står således bakom Indelningskommitténs förslag att Värmland bildar region med Västra Götalandsregionen den 1 januari 2019 och att hela landet omfattas av förändringen senast 2023.

Region Värmlands ställningstagande

Region Värmland ställer sig bakom Indelningskommitténs delbetänkande, Regional indelning – tre nya län SOU 2016:48.

REGION VÄRMLAND

Tomas Riste
Regionråd

Lars Christensen
Regiondirektör

PROTOKOLLSUTDRAG §92, Regionstyrelsens sammanträde 2016-09-22

§ 92

RV2016-436

**Förslag till remissvar på delbetänkande av
indelningskommittén ”Regional indelning- tre nya län”
SOU 2016:48****Sammanfattning**

Region Värmland är en regional utvecklingsorganisation. Vi skapar förutsättningar för en hållbar tillväxt. Vi har många olika ansvarsområden med uppdrag som kommer från staten och våra medlemmar, Landstinget i Värmland och Värmlands 16 kommuner.

Region Värmland har givits möjlighet att yttra sig över Indelningskommitténs delbetänkande Regional indelning – tre nya län (SOU 2016:48).

Region Värmland menar att argumenten för större jämnstarka regioner är både relevanta och goda. Region Värmland delar därför Indelningskommitténs förslag att dela in Sverige i sex större regioner.

Utifrån ett regionalekonomiskt och utvecklingsstrategiskt perspektiv anser Region Värmland att det finns argument som talar för att Värmland har goda förutsättningar att långsiktigt bygga en konkurrenskraftig region tillsammans med Västra Götaland.

Region Värmland delar Indelningskommitténs uppfattning att Värmland bör bilda region med Västra Götalandsregionen den 1 januari 2019 och att hela landet bör omfattas av förändringen senast 2023.

Sammantaget ställer sig Region Värmlands såldes bakom Indelningskommitténs delbetänkande.

Yrkande

Tomas Riste (S) yrkar att stycket i remissvaret med rubriken ”Västra Götalandsregionen eller Svealandsregion” (s 4) omarbetas enligt förslag, att stycket byter namn till ”Geografisk tillhörighet” samt att tabell om bruttonationalprodukt tas bort från remissvaret. I övrigt yrkar Tomas Riste bifall till förslag till remissvar.

Stina Höök (M) yrkar i första hand att ärendet återremitteras.

I andra hand yrkar Stina Höök (M) avslag till föreliggande förslag till remissvar.

Elisabeth Kihlström (KD) och Jesper Johansson (MP) yrkar bifall till Stina Hööks yrkanden.

Per-Samuel Nisser (M) yrkar bifall till Stina Hööks yrkande om återremiss.

Ola Persson (C) yrkar bifall till Tomas Ristes förslag.

Deltar inte i beslutet

Anne-Marie Wallouch (V) deltar inte i beslutet.

Beslutsgång 1

Ordföranden ställer proposition på om ärendet ska avgöras idag eller återremitteras. Ordföranden finner att regionstyrelsen beslutat att avgöra ärendet i dag. Omröstning begärs.

Omröstning 1

Följande omröstningsproposition godkänns av styrelsen : "Den som vill avgöra ärendet idag röstar Ja, den som vill återremittera ärendet röstar Nej. Omröstningen utfaller med 8 röster för ja och fyra röster för nej.

Per Gruvberger (S), Ulric Andersson (S), Ann-Katrin Järåsen (S), Tomas Riste (S), Åsa Johansson (S), Ulrika Nilsson (S), Hans Jildesten (S) och Ola Persson (C) röstar ja.

Stina Höök (M), Per-Samuel Nisser (M), Elisabeth Kihlström (KD) och Jesper Johansson (MP) röstar nej.

Anne-Marie Wallouch (V) deltar inte i beslutet.

Regionstyrelsen har beslutat att avgöra ärendet idag.

Beslutsgång 2

Ordföranden ställer proposition på bifall respektive avslag till förslag till remissvar med de av Tomas Riste förslagna revideringarna. Ordföranden finner att regionstyrelsen beslutat att bifalla förslaget med föreslagna revideringar. Omröstning begärs.

Omröstning 2

Följande omröstningsproposition godkänns av styrelsen : "Den som vill bifalla förslag till remissvar med revideringar röstar Ja, den som vill avslå förslag till remissvar röstar Nej. Omröstningen utfaller med 8 röster för ja och 4 röster för nej.

Per Gruvberger (S), Ulric Andersson (S), Ann-Katrin Järåsen (S), Tomas Riste (S), Åsa Johansson (S), Ulrika Nilsson (S), Hans Jildesten (S) och Ola Persson (C) röstar ja.

Stina Höök (M), Per-Samuel Nisser (M), Elisabeth Kihlström (KD) och Jesper Johansson (MP) röstar nej.

Anne-Marie Wallouch (V) deltar inte i beslutet.

Regionstyrelsen har beslutat att bifalla förslag till remissvar med föreslagna revideringar.

Beslut

Regionstyrelsen beslutar

att anta reviderat förslag till remissvar och ställa sig bakom Indelningskommitténs delbetänkande "Regional Indelning – tre nya län" SOU 2016:48.

Reservation

Stina Höök (M), Elisabeth Kihlström (KD) och Jesper Johansson (MP) anmäler var och en för sig skriftlig reservation mot beslutet. (bilaga § 93:a-c)

Protokollsanteckning

Per-Samuel Nisser (M), Anne-Marie Wallouch (V) och Fredrik Larsson (M) anmäler var och en för sig protokollsanteckning. (bilaga § 93: d-f)

Utdrag till

Näringsdepartementet

Vid protokollet

Ingrid Strengsdal 054-701 10 05
Sekreterare

Tomas Riste (S)
Ordförande

Jesper Johansson (MP)
Justerare

Regionstyrelsen 160922
Bilaga § 92 a**Reservation**

Jag, som representant för Moderaterna i styrelsen för Region Värmland, reserverar mig mot beslutet att säga ja till den skrivning som går in som remissvar till Finansdepartementet med anledning av förslaget att Värmland skall bilda storregion med Västra Götalandsregionen från och med 1 januari 2019.

Region Värmland är ett kommunalförbund som består av 17 medlemmar, de 16 kommunerna och landstinget i Värmland. I dagsläget har sju partier sagt nej till förslaget från Indelningskommittén, flera kommuner har sagt nej, de flesta kommuner har inte ett entydigt positivt svar och många kommuner ställer i sina remissvar en mängd mycket relevanta frågor.

I det läget väljer Socialdemokraterna i Region Värmlands styrelse att säga ja till ett remissvar som varken speglar hur verkligheten ser bland kommunalförbundets medlemmar eller tar hänsyn till de frågeställningar som är relevanta för Värmland, även om man i grunden skulle vara positiv till bildandet av storregioner.

Processen för att ta fram Region Värmlands remissvar har varit obefintlig. Region Värmlands socialdemokratiska ledning har trots upprepade påtalanden från vår sida varit totalt likgiltig till att jobba fram ett svar som fler kunnat ställa sig bakom och där relevanta frågeställningar för Värmland lyfts.

Att skicka in ett svar som avslutas med att Region Värmland delar uppfattningen att Indelningskommittén har rätt när man uppfattar att det finns en politisk enighet i Värmland om förslaget att bilda storregion med Västra Götaland redan 2019 när sju partier sagt nej, kan inte betraktas som annat än löjeväckande.

Moderaterna anser inte att storregioner i sig löser framtiden utmaningar. Vi står inför en rad olika och komplexa utmaningar som behöver lösas i olika sammanhang. Det behövs reformer om hur Sverige ska styras - på lokal, regional och statlig nivå. Men att börja med att rita kartor för en nivå är att börja i helt fel ände. Vi anser att det finns en övertro på att stordrift löser alla problem. Säkert lämpar sig vissa uppgifter bra i större sammanhang, men ett stort antal av våra gemensamma utmaningar behöver lösas nära medborgarna i mindre samarbeten. Vi i Värmland behöver samarbeta åt alla geografiska håll, inte minst mot Norge.

Sverige består av många olika områden med mycket olika förutsättningar. Att tro att man genom kartritande kan likrikta Sveriges regioner är en naiv inställning. Sveriges olika regioner behöver en stat som tar ett övergripande ansvar för utvecklingen i hela landet, med de förutsättningar som råder i varje enskild del som grund. För Värmland del finns idag våra naturliga kopplingar när det gäller näringsliv, pendling och samverkan över gränserna i öst-västlig riktning, mot övriga Svealand och Norge. I södra Värmland finns pendling och samverkan med kommunerna i norra Dalsland, dock inte i särskilt stor utsträckning mot Göteborgsområdet. Oslo och Stockholm är de storstäder värmlänningarna och Värmlands näringsliv söker sig till i första hand, inte Göteborg med ett undantag och det är Göteborgs hamn. I Indelningskommitténs förslag redovisas inte heller några bärande argument kring varför Värmland ska delas in med Västra Götaland och inte Svealand.

Ett av huvudargumenten i kommitténs förslag är att reformen ska lösa sjukvårdens framtida utmaningar. Men man grundar det förslaget på en total felsyn på vilka utmaningar sjukvården står inför. Att organisera den avancerade och högspecialiserade vården på ett mindre antal platser i landet är inte huvudproblemet. Istället är det kring vården och omsorgen om våra allra mest utsatta och hjälpbehövande invånare våra största utmaningar finns och det är där förändringsarbetet behöver koncentreras. Andelen äldre ökar dramatiskt de kommande åren, liksom antalet invånare med kroniska sjukdomar. Stora grupper lider av psykisk ohälsa, ofta med missbruk som följd eller orsak. Det är här den stora volymen och därmed kostnaderna för vården finns. Dessa invånare har ett stort behov av stöd och hjälp både från våra kommuner och från landstinget. Det krävs ett omfattande och nära samarbete och samverkan mellan olika huvudmän för att klara denna gigantiska utmaning.

Värmland är ett av de län som klarar den samverkan allra bäst. Vårt sätt att arbeta används nu som modell för hela landet. Det är bra, men vi har ändå ett mycket stort arbete kvar för att få det att fungera fullt ut, för alla, hela tiden. Det är tillräckligt svårt att få till väl fungerande vårdkedjor mellan dagens 16 värmländska kommuner och landstinget. Hur detta ska kunna fungera i stora regioner som omfattar uppåt 65 kommuner, som i fallet med Värmland och Västra Götaland, behöver tydliggöras. Vi tror att det blir mycket svårt. Ett misslyckande får mycket stora konsekvenser framför allt för våra mest utsatta invånare, men också för ekonomin.

När det gäller den högspecialiserade vården har stora framsteg gjorts de senaste åren att samordna denna mellan flera landsting. Att i det läget dela isär det redan fungerande sjukvårdssamarbetet i Svealandsregionen genom att bryta ur Värmland, visar tydligt att kommittén varken förstått

eller valt att sätta sig in i de verkliga utmaningar vård, omsorg och sjukvård står inför. Alltså vilar förslaget till stora delar på felaktiga grunder.

Det är ett stort beslut att bilda storregioner. Ur demokratiskt perspektiv tycker vi att det minsta man kan begära är att värmlänningarna, i allmänna val eller i en folkomröstning, får möjlighet att ge sin syn på frågan. I den takt som förslaget hastas fram struntar man i att lyssna på folket. Det riskerar få mycket allvarliga konsekvenser. Inte minst i län som Värmland där allt större grupper känner att besluten fattas långt från deras vardag och verklighet.

Vi anser inte heller att de demokratiska aspekterna när storregioner eventuellt har bildats belyses tillräckligt i förslaget. Att bilda storregioner där geografien är relativt sammansatt, där det finns en hög befolkningstäthet och avstånden är rimliga är en sak. Att bilda till ytan mycket stora regioner med liten och gles befolkning är något annat. För Värmlands del är det dessutom så att en redan befintlig storregion med en mycket stor stad med hög befolkningstäthet, ska slås samman med ett län/landsting vars yta är nästan lika stor som dagens Västra Götalandsregion, men med en befolkning som är hälften av Göteborgs kommun. Vad får det för konsekvenser för möjligheter till politisk inflytande, för befolkningen att känna samhörighet med övriga delar av regionen och kommer det på sikt finnas stor risk att Värmland ständigt får stå tillbaka för de mer befolkningstäta delarna runt Göteborg?

Vilka konsekvenserna blir för de mindre kommunernas möjlighet till inflytande berörs överhuvudtaget inte i remissvaret från Region Värmland och heller inte nämnvärt i Indelningskommitténs förslag. Det talas om att Karlstad skulle kunna utgöra ett andra regioncentra och att verksamhet ska lokaliseras dit. Om det verkligen blir så och om det varar över tid är enbart en gissning. För övriga kommuner finns alltså ingenting. Vi tror att bildandet av storregioner på sikt innebär en än större utarmning och avveckling av Värmlands och Sveriges landsbygder. Som vi skriver ovan, Sverige ser inte lika ut och behöver därför olika lösningar på utmaningarna. Det ansvaret måste staten ta i ett så pass litet men glest befolkat land som Sverige.

Det återstår ett mycket stort antal frågor att lösa som inte redovisas i Indelningskommitténs förslag. Det gäller bland annat de statliga myndigheternas eventuella nya indelning, sammanslagningen av länsstyrelserna, demokratiaspekterna och för Värmlands del särskilt frågan om Halland, helt eller delat, kommer vara en del eller inte av den nya regionen.

Det finns ingen anledning att i rasande tempo genomföra ett så ofärdigt och illa genomtänkt förslag. Det riskerar få mycket allvarliga konsekvenser för demokratins trovärdighet och verksamheternas förmåga att verka när så stora förändringar ska genomföras inom loppet av några månader. Så kan man inte arbeta i ett land som vill bli betraktat som trovärdigt både av sina invånare och av omvärlden.

Stina Höök (M)

2:e vice ordförande regionstyrelsen i Värmland

Regionstyrelsen 160922
Bilaga § 92 b

Reservation
Elisabeth Kihlström, KD

Kristdemokraterna

Jag reserverar mig mot styrelsens beslut, 20160922, gällande remissvar på Indelningskommitténs delbetänkande SOU 2016:48.

Region Värmland är en medlemsorganisation bestående av Landstinget i Värmland och de 16 värmländska kommunerna. I styrelsens svar på remissen framkommer inte medlemmarnas syn på förslaget att tre nya län bildas från 1 januari 2018 och tre nya landsting bildas från 1 januari 2019. Landstinget i Värmland föreslås bilda ett nytt landsting tillsammans med nuvarande landstinget i Västra Götaland.

För mig som Kristdemokrat är demokratiaspekten viktig. I Värmland finns det många olika synpunkter på det liggande förslaget. Det är varierande synpunkter i landstinget, i kommunerna, i de politiska partierna, i olika organisationer och bland medborgarna.

I en medlemsorganisation som Region Värmland bör svaret på remissen om ny läns- och landstingsindelning i Sverige innehålla en beskrivning av hur inte minst medlemmarna i organisationen ser på förslaget. Det är anmärkningsvärt att den skrivning som styrelsen nu antagit inte varit föremål för dialog mellan partierna i Region Värmland. Om så varit fallet hade vi kunnat få en mer nyanserad beskrivning av läget i Värmland och synen på indelningskommitténs förslag.

Kristdemokraterna är i grunden positiva till större regioner. Det förslag vi nu tar ställning till är dock endast ett första steg, helheten för Sverige saknas. Vi anser att om det skall bildas ett nytt landsting med Värmland, Västra Götaland och Halland skall detta ske i en gemensam process. I det liggande förslaget är inte Halland med och det är mycket oklart hur fortsättningen kommer att bli. Det är organisatoriskt påfrestande att genomgå ett sådant förändringsarbete och att då dela upp processen i flera delar ser vi som olyckligt. Vi anser vidare att även myndighetsstrukturen bör vara utredd för att helheten i Sverige ska vara tydlig.

Kristdemokraterna är mycket positiva till regionalt samarbete och anser att samverkan över organisatoriska gränser kommer att bli alltmer betydelsefull i framtiden.

Samhällsutvecklingen går fort och vi ser att många funktioner blir alltmer gränsöverskridande.

Kristdemokraterna i Värmland har tidigare tagit ställning för att bilda ett nytt landsting tillsammans med Västra Götaland. Detta ställningstagande kvarstår. Vi anser dock att om Sverige skall delas in i nya större regioner skall detta ske samtidigt i hela landet.

Med ovanstående som grund säger Kristdemokraterna i Värmland nej till det liggande förslaget.

Regionstyrelsen 160922**Bilaga § 92 c****Reservation**

Jesper Johansson (MP)

Jag reserverar mig mot styrelsens beslut gällande remissvar på Indelningskommitténs delbetänkande SOU 2016:48.

Jag anser att det viktigaste som Region Värmland borde framföra i sitt remissvar är att

- bestämt avvisa förslaget att Värmlands län och landsting från 2018 / 2019 skulle slås samman med Västra Götaland,
- om Värmland ska slås samman med andra län, så gagnas Värmlands utveckling bäst av en sammanslagning med de län som ligger längs stråket mellan Stockholm och Oslo,
- förslaget att slå samman Värmland med Västra Götaland och senare med Halland strider mot såväl den tidigare Ansvarskommitténs som Indelningskommitténs egna kriterier för regionindelning,
- Indelningskommittén överdriver fördelarna med större regioner och underskattar nackdelarna,
- en eventuell sammanslagning av Värmland med något eller några andra län bör bara ske om länets invånare sagt ja till det i en folkomröstning.

Dessutom, eftersom Region Värmland är en medlemsorganisation bestående av Landstinget i Värmland och de 16 värmländska kommunerna, så borde Region Värmlands yttrande informera om bredden i medlemsorganisationernas syn på frågan. I dagsläget har några kommuner sagt nej till förslaget från Indelningskommittén, några har sagt ja, några ger inte entydiga svar, och många kommuner ställer i sina remissvar en mängd relevanta frågor. Landstinget har ännu inte avgett yttrande, men nuläget är att sju partier av nio inte anser att Värmland bör slås samman med Västra Götaland 2018/2019. Inget av detta framkommer i styrelsemajoritetens yttrande.

Här nedan vill jag först peka på några svagheter i det remissvar som Region Värmlands styrelsemajoritet beslutat ställa sig bakom. Därefter beskriver jag varför Indelningskommitténs förslag att slå samman Värmland med Västra Götaland inte stämmer med vare sig deras egna eller Ansvarskommitténs kriterier för regionindelning – vilket är en av de aspekter som kunde och borde ha belysts närmare i Region Värmlands remissvar.

Svagheter i styrelsemajoritetens remissvar

Ansvarsfördelningen mellan region och stat har inte med förslagen i remissen att göra

Det av styrelsemajoriteten antagna remissvaret inleds med en diskussion om fördelningen av makt och ansvar mellan region och stat. Den diskussionen har inte någon väsentlig koppling till Indelningskommitténs förslag i delbetänkandet.

Det ansvar som tidigare legat på staten (länsstyrelserna), och som de nya regionerna förväntas få ta över, är i de flesta län redan överfört till antingen ett direktvalt regionfullmäktige eller, som i Värmlands fall, till ett kommunalförbund. Miljöpartiet anser att detta ansvar i samtliga län/regioner bör ligga hos direktvalda regionfullmäktige. Detta kräver inte på något vis att länen/regionerna blir större än idag.

Även om det kan finnas skäl att i framtiden förändra ansvarsfördelningen mellan stat och regioner, så finns det inget som visar att sådana förändringar skulle kräva större regioner. Exempelvis har kantonerna i Schweiz ungefär samma genomsnittliga folkmängd som de nuvarande svenska länen, men betydligt större ansvar i förhållande till sin statsmakt.

Felaktig bild av vad som talar emot större regioner

I det av styrelsemajoriteten antagna remissvaret sägs att det huvudsakliga argumentet mot större regioner skulle vara att Värmland har en större handlingsfrihet om man styr över sina egna frågor. Detta anser jag är en missvisande beskrivning.

De främsta argumenten mot större regioner är istället att

- större regioner kan befaras göra det lättare att prioritera bort närheten till vård för människor i mindre tätbefolkade delar av regionen,
- besluten om den vård som de flesta människor oftast kommer i kontakt med flyttas längre från medborgarna: antingen geografiskt längre bort eller till indirekt valda organ,
- det nationella systemet för skatteutjämning ger en större trygghet i att områden med lägre skattekraft kompenseras än förhoppningen om att de nya storregionerna inom sig ska föra resurser till områden med lägre skattekraft,
- de resonemang som finns, bland annat i Indelningskommitténs betänkande, om att större regioner underlättar prioritering och kraftsamling, ger istället anledning att befara att större regioner främst kommer föra resurser från områden med glesare befolkning till de mest befolkningstäta områdena,
- samarbetet mellan kommunerna och landstinget/regionen kan bli svårare när över 50 kommuner ska ingå i samma region och det geografiska avståndet till regionens beslutscentrum ökar.

Sammanhållen statlig organisation har inte med förslagen i remissen att göra

Jag håller med om att de statliga myndigheternas regionala indelning bör samordnas, och att de flesta verkar vara överens om detta. Det kan dock mycket väl göras utan förändringar av landets indelning i landsting/regioner.

Överdrivet resonemang om behovet av jämnstarka regioner

I det av styrelsemajoriteten antagna remissvaret sägs att jämnstarka regioner (underförstått: med ungefär lika stor befolkning) skulle ha större förhandlingsmakt gentemot staten och bättre förutsättningar att samla sig kring särskilda insatser som till exempel satsningar på infrastruktur eller forskning.

När det gäller satsningar på infrastruktur menar Miljöpartiet att den främsta förutsättningen för att Värmland ska ha nytta av en större region är att de landsting/regioner vi slås samman med har samma intressen som Värmland. De landsting/regioner som ligger längs stråket mellan Stockholm och Oslo – Örebro, Västmanland och Södermanland – delar Värmlands intresse för satsningar i detta stråk, vilket är den viktigaste regionala utvecklingsfrågan för Värmland. För Västra Götaland däremot är de viktigaste stråken Stockholm-Göteborg och Oslo-Göteborg-Malmö, medan stråket Stockholm-Karlstad-Oslo är en konkurrent om statliga investeringsmedel. Därför skulle en sammanslagning med Västra Götaland vara direkt kontraproduktiv när det gäller Värmlands möjligheter att verka för det som är viktigast för oss.

När det gäller forskningssatsningar borde styrelsemajoriteten ha uppmärksammat att de siffror som Indelningskommittén tolkat som att större regioner får mer, i själva verket bara handlar om att de största universitetet får mer, helt oberoende av regionindelningen.

Västra Götalands-regionen eller Svealands-regionen?

I det av styrelsemajoriteten antagna remissvaret sägs att en västsvensk regionstillhörighet skulle erbjuda goda tillväxtförutsättningar för Värmland. Här bortser styrelsemajoriteten från att Västra Götalands-regionen, även om den förstärks med Värmland som blir ca en åttondel av regionens befolkning, kommer att verka för att satsningar i första hand prioriteras till Göteborgs-området och stråken Stockholm-Göteborg och Oslo-Göteborg-Malmö, vilket kommer att vara till nackdel för stråket mellan Stockholm och Oslo, där Värmland ligger.

Att även Västra Götaland gränsar till Norge nämns som en möjlighet för Värmland vid en regionsammanslagning – men Värmland kommer knappast ha stor nytta av att handeln och trafiken över Svinesund ökar.

I det av styrelsemajoriteten antagna remissvaret spekuleras också om att Karlstad i en Svealandsregion skulle ha nackdel av inomregional konkurrens med andra städer, och att Karlstadsregionen i Västra Götaland skulle utvecklas till den näst största arbetsmarknadsregionen och bli någon form av inomregional balanspunkt tillsammans med Skövde och Göteborg. Här blundar styrelsemajoriteten fullkomligt för det faktum att både arbetsmarknadsregionen Trollhättan-Vänersborg och arbetsmarknadsregionen Borås har fler invånare än Karlstads arbetsmarknadsregion. Dessutom ligger både Borås, Skövde och Trollhättan-Vänersborg närmare stråket Stockholm-Göteborg, och kan därför antas få större nytta av de prioriteringar som görs i Västra Götaland. Det finns därför ingenting som tyder på att Karlstad och Värmland skulle få sämre förutsättningar med den inomregionala konkurrensen i en Svealands-region än i Västra Götalands-regionen – tvärtom.

Tidplanen

Oavsett om Värmland ska slås samman med Västra Götaland eller med Svealands-regionen, så anser Miljöpartiet att värmlänningarna bör få ta ställning till detta i en folkomröstning. Dessutom anser vi att det nu är alltför kort tid kvar för att på ett bra sätt kunna lösa alla organisatoriska frågor som behöver lösas inför en regionsammanslagning.

Om en folkomröstning hålls i anslutning till de allmänna valen 2018, och ett beslut om Värmlands framtida regiontillhörighet fattas kort därefter, så blir den folkliga förankringen och acceptansen för beslutet mycket bättre, samtidigt som förutsättningarna för att förbereda sammanslagningen blir mycket bättre.

Indelningskommitténs förslag strider mot uppställda kriterier

Förslaget strider mot Ansvarskommitténs kriterier

Indelningskommittén har funnit att en betydande majoritet av landstingen anser att de kriterier för bildandet av storregioner, som Ansvarskommittén (SOU 2007:10) föreslog, i allt väsentligt fortfarande är relevanta. Bland de kriterierna är det främst två som bör uppmärksammas här

- Ett riktvärde för invånarantal på mellan en och två miljoner invånare och som inte utan starka skäl understiger en halv miljon invånare.
- Län och regionkommuner så långt som möjligt avgränsas så att medborgarna kan känna anknytning dit.

En region bestående av Västra Götaland, Halland och Värmland skulle få ca 2 250 000 invånare, alltså betydligt mer än två miljoner. Om Värmland istället förs till den föreslagna Svealands-regionen, så att denna kommer att omfatta hela nuvarande Örebro-Uppsala sjukvårdsregion, så blir invånarantalet för denna region ca 2 040 000, alltså något mer än Ansvarskommitténs kriterium, men överskridandet är mer måttligt. Om istället länen i södra Svealand (Värmland, Örebro, Västmanland, Södermanland) skulle få bilda en storregion, så blir invånarantalet för denna region ca 1 120 000, vilket är helt inom ramen för Ansvarskommitténs kriterier. Uppsala, Dalarna och Gävleborg kan då bilda en storregion med 920 000 invånare, det vill säga strax under det önskade antalet en miljon men långt över den undre gränsen en halv miljon.

Värmland har räknats till Svealand sedan urminnes tider, och för de flesta värmlänningar torde det verka märkligt om Värmland plötsligt skulle räknas som en del av en region med namnet Götaland.

Ansvarskommitténs övriga kriterier skulle uppfyllas lika väl om Värmland förs till Svealands-regionen som om Värmland förs till Västra Götalands-regionen. Sammantaget kan man därför konstatera att en sammanslagning av Värmland med länen österut betydligt bättre skulle uppfylla Ansvarskommitténs kriterier, som en betydande majoritet av landstingen anser i allt väsentligt fortfarande är relevanta.

Förslaget strider mot Indelningskommitténs egna kriterier

Trots att Indelningskommittén funnit ett utbrett stöd för de kriterier som föreslogs av den tidigare Ansvarskommittén, så har Indelningskommittén valt att modifiera dessa. Förslaget att slå samman Värmland med Västra Götaland strider dock även mot Indelningskommitténs egna kriterier.

Indelningskommittén anger att de i sina förslag utgått från följande kriterier:

1. att regionerna ska vara jämnstarka (främst med avseende på folkmängd),
2. att regionerna ska ha tillräcklig kapacitet att kunna bygga strukturer för regional utveckling,
3. att regionerna ska ha förmåga att ansvara för det regionala hälso- och sjukvårdssystemet inklusive regionsjukvården,
4. att utgå från befintliga samverkansmönster.

Förslaget att slå samman Värmland med Västra Götaland strider mot nr 1 och nr 4 av dessa kriterier, medan nr 2 och nr 3 kan uppfyllas lika väl med olika sammanslagningsalternativ.

Om Värmland och Halland slås samman med Västra Götaland, som Indelningskommittén föreslår, så får denna storregion ca 28 % fler invånare än Svealands-regionen. Om Värmland istället förs till Svealands-regionen så får denna ca 3 % fler invånare än en storregion bestående av Västra Götaland och Halland. Kriteriet om jämnstarka regioner uppfylls alltså betydligt bättre om Värmland förs till Svealands-regionen.

Värmlands befintliga samarbeten är mer riktade mot Örebro och övriga Svealands-län än mot Västra Götaland. Värmland ingår idag i Örebro-Uppsala sjukvårdsregion, där vi har ett väl fungerande samarbete och där vi köper huvuddelen av den högspecialiserade vård som värmlänningarna behöver. Landstinget i Värmland är en aktiv part i Örebro Universitets etablering av läkarutbildningen, som har en stor del av sin verksamhetsförlagda utbildning i Värmland. Karlskoga lasarett i Örebro län har stor betydelse för att Landstinget i Värmland ska klara av sitt sjukvårdsåtagande, och tillskottet av patienter från Värmlands län är också viktigt för Karlskoga lasarett.

Sammanfattningsvis är det obegripligt varför Indelningskommittén föreslagit att Värmland ska slås samman med Västra Götaland och Halland, när detta så uppenbart strider mot de kriterier som kommittén säger sig utgå ifrån.

Regionstyrelsen 160922

Bilaga § 92 d

Protokollsanteckning

Det finns stora utmaningar för att Sverige ska få en stark utveckling och tillväxt i framtiden. Det gäller bla hur det offentliga organiserar sig på bästa sätt med "rätt" frågor på "rätt" nivå. Här finns behov av att regioner, kommuner och myndigheter hittar mest effektiva sätt att arbeta med regional utveckling och traditionella landstingsverksamheter, men även statens och regeringens uppdrag att nå "lika" möjligheter oavsett var man bor i landet.

Med detta som utgångspunkt krävs en organisationsförändring i Sverige för att bättre möta framtiden.

Den remissomgång som nu hanteras ska bla svara på frågan om storregioner och för o nackdelar att Värmland ska vara en del av Västra Götalandsregionen. Kommuner, landsting o partier svarar nu på denna remiss utifrån sina argument.

Vad gäller region Värmlands roll är min uppfattning att som medlemsorganisation för länets kommuner och landsting ska målet vara att ett remissvar ska landa i en text som visar på medlemmarnas synpunkter och så långt som möjligt nå en samsyn kring länets utmaningar. Det kräver en politisk process som tydligen helt saknats i arbetet kring detta remissvar. Tyvärr skapar det onödig splittring i Region Värmlands styrelse och ger sämre möjligheter att hitta bra lösningar i framtiden oavsett Värmlands kommande regiontillhörighet.

Per-Samuel Nisser (M)

Regionstyrelsen 160922

Bilaga § 92 e

Protokollsanteckning

Vänsterpartiet anser att bildandet av större regioner är nödvändigt. Argumenten för detta är att det skapar bättre förutsättningar för en likvärdig välfärd oavsett var du bor i landet. De blivande regionerna föreslås få ungefärligt likvärdiga befolkningsunderlag, detta ger ett skatteunderlag som blir mer jämlikt mellan regionerna.

I de underlag som finns utskickade inför denna remiss svaras på mycket få frågor kring demokratisk legitimitet och förankring för förslagen. Det borde läggas mycket kraft på att i processerna med sammanslagning till nya större län verka för att skapa arbetsformer som gör att beslutsprocesserna inte tappar förankring till de som bor i de geografiskt mycket större områden som de nya länen omfattar.

Vi anser att lika mycket kraft som lagt på regionalt tillväxtarbete och andra frågor kopplade till regionförstoringen borde lagts på hur vi skapar trovärdighet och legitimitet för dem i nästa steg. De stora utmaningarna kommer senare att ligga inom området demokrati, t.ex. medborgarinflytande, dialog och möjlighet att påverka. Det måste finnas närhet till förtroendevalda på regional nivå för alla inom den nya regionen.

En av utgångspunkterna för Indelningskommitténs arbete har varit att värna om nuvarande samverkansformer. Förslaget att Värmland ska bilda ett nytt landsting tillsammans med landstinget i Västra Götalands län harmoniserar inte med denna utgångspunkt eftersom Landstinget i Värmland idag har en väl fungerande samverkan inom Uppsala- Örebro sjukvårdsregion. Vi förutsätter dock att oavsett förslagen regionbildning kommer att innebära fortsatt samarbete över regiongränsen i vissa delar av hälso- och sjukvården.

I det delbetänkande som nu är ute på remiss föreslås att Värmland går samman med Västra Götalands regionen och bildar ett nytt län. Vänsterpartiet Värmland fattade ett beslut redan vid den förra processen med att skapa nya större regioner. Det beslutet går ut på att vi är positiva till bildandet av en större region. I första hand ville vi att den nya regionen skulle bildas österut, motsvarande ungefärligt det nu föreslagna Svealands län, och i andra hand Västra Götalands län.

Slutligen kommer frågan om tillhörighet att avgöras av riksdag och regering. I ljuset av det ska också remissen förstås. Det är viktigt att alla synpunkter på de nya föreslagna länen kommer i ljuset och vår förhoppning är att alla kommuner liksom landstinget och regionen lämnar remissvar så att de folkvalda som har att fatta beslutet kan skapa sig en bild av hur förankrade förslagen är.

Anne-Marie Wallouch (V)

160922**Regionstyrelsen****Bilaga § 92 f****Protokollsanteckning**

Jag, som representant (ersättare) för Moderaterna i styrelsen för Region Värmland, anmäler protokollsanteckning mot beslutet att säga ja till den skrivning som går in som remissvar till Finansdepartementet med anledning av förslaget att Värmland skall bilda storregion med Västra Götalandsregionen från och med 1 januari 2019.

Region Värmland är ett kommunalförbund som består av 17 medlemmar, de 16 kommunerna och landstinget i Värmland. I dagsläget har sju partier sagt nej till förslaget från Indelningskommittén, flera kommuner har sagt nej, de flesta kommuner har inte ett entydigt positivt svar och många kommuner ställer i sina remissvar en mängd mycket relevanta frågor.

I det läget väljer Socialdemokraterna i Region Värmlands styrelse att säga ja till ett remissvar som varken speglar hur verkligheten ser bland kommunalförbundets medlemmar eller tar hänsyn till de frågeställningar som är relevanta för Värmland, även om man i grunden skulle vara positiv till bildandet av storregioner.

Processen för att ta fram Region Värmlands remissvar har varit obefintlig. Region Värmlands socialdemokratiska ledning har trots upprepade påtalanden från vår sida varit totalt likgiltig till att jobba fram ett svar som fler kunnat ställa sig bakom och där relevanta frågeställningar för Värmland lyfts.

Att skicka in ett svar som avslutas med att Region Värmland delar uppfattningen att Indelningskommittén har rätt när man uppfattar att det finns en politisk enighet i Värmland om förslaget att bilda storregion med Västra Götaland redan 2019 när sju partier sagt nej, kan inte betraktas som annat än löjeväckande.

Moderaterna anser inte att storregioner i sig löser framtiden utmaningar. Vi står inför en rad olika och komplexa utmaningar som behöver lösas i olika sammanhang. Det behövs reformer om hur Sverige ska styras - på lokal, regional och statlig nivå. Men att börja med att rita kartor för en nivå är att börja i helt fel ände. Vi anser att det finns en övertro på att stordrift löser alla problem. Säkert lämpar sig vissa uppgifter bra i större sammanhang, men ett stort antal av våra gemensamma utmaningar

behöver lösas nära medborgarna i mindre samarbeten. Vi i Värmland behöver samarbeta åt alla geografiska håll, inte minst mot Norge.

Sverige består av många olika områden med mycket olika förutsättningar. Att tro att man genom kartritande kan likrikta Sveriges regioner är en naiv inställning. Sveriges olika regioner behöver en stat som tar ett övergripande ansvar för utvecklingen i hela landet, med de förutsättningar som råder i varje enskild del som grund. För Värmland del finns idag våra naturliga kopplingar när det gäller näringsliv, pendling och samverkan över gränserna i öst-västlig riktning, mot övriga Svealand och Norge. I södra Värmland finns pendling och samverkan med kommunerna i norra Dalsland, dock inte i särskilt stor utsträckning mot Göteborgområdet. Oslo och Stockholm är de storstäder värmlänningarna och Värmlands näringsliv söker sig till i första hand, inte Göteborg med ett undantag och det är Göteborgs hamn. I Indelningskommitténs förslag redovisas inte heller några bärande argument kring varför Värmland ska delas in med Västra Götaland och inte Svealand.

Ett av huvudargumenten i kommitténs förslag är att reformen ska lösa sjukvårdens framtida utmaningar. Men man grundar det förslaget på en total felsyn på vilka utmaningar sjukvården står inför. Att organisera den avancerade och högspecialiserade vården på ett mindre antal platser i landet är inte huvudproblemet. Istället är det kring vården och omsorgen om våra allra mest utsatta och hjälpbehövande invånare våra största utmaningar finns och det är där förändringsarbetet behöver koncentreras. Andelen äldre ökar dramatiskt de kommande åren, liksom antalet invånare med kroniska sjukdomar. Stora grupper lider av psykisk ohälsa, ofta med missbruk som följd eller orsak. Det är här den stora volymen och därmed kostnaderna för vården finns. Dessa invånare har ett stort behov av stöd och hjälp både från våra kommuner och från landstinget. Det krävs ett omfattande och nära samarbete och samverkan mellan olika huvudmän för att klara denna gigantiska utmaning.

Värmland är ett av de län som klarar den samverkan allra bäst. Vårt sätt att arbeta används nu som modell för hela landet. Det är bra, men vi har ändå ett mycket stort arbete kvar för att få det att fungera fullt ut, för alla, hela tiden. Det är tillräckligt svårt att få till väl fungerande vårdkedjor mellan dagens 16 värmländska kommuner och landstinget. Hur detta ska kunna fungera i stora regioner som omfattar uppåt 65 kommuner, som i fallet med Värmland och Västra Götaland, behöver tydliggöras. Vi tror att det blir mycket svårt. Ett misslyckande får mycket stora konsekvenser framför allt för våra mest utsatta invånare, men också för ekonomin.

När det gäller den högspecialiserade vården har stora framsteg gjorts de senaste åren att samordna denna mellan flera landsting. Att i det läget

delar isär det redan fungerande sjukvårdssamarbetet i Svealandsregionen genom att bryta ur Värmland, visar tydligt att kommittén varken förstått eller valt att sätta sig in i de verkliga utmaningar vård, omsorg och sjukvård står inför. Alltså vilar förslaget till stora delar på felaktiga grunder.

Det är ett stort beslut att bilda storregioner. Ur demokratiskt perspektiv tycker vi att det minsta man kan begära är att värmlänningarna, i allmänna val eller i en folkomröstning, får möjlighet att ge sin syn på frågan. I den takt som förslaget hastas fram struntar man i att lyssna på folket. Det riskerar få mycket allvarliga konsekvenser. Inte minst i län som Värmland där allt större grupper känner att besluten fattas långt från deras vardag och verklighet.

Vi anser inte heller att de demokratiska aspekterna när storregioner eventuellt har bildats belyses tillräckligt i förslaget. Att bilda storregioner där geografien är relativt sammansatt, där det finns en hög befolkningstäthet och avstånden är rimliga är en sak. Att bilda till ytan mycket stora regioner med liten och gles befolkning är något annat. För Värmlands del är det dessutom så att en redan befintlig storregion med en mycket stor stad med hög befolkningstäthet, ska slås samman med ett län/landsting vars yta är nästan lika stor som dagens Västra Götalandsregion, men med en befolkning som är hälften av Göteborgs kommuns. Vad får det för konsekvenser för möjligheter till politisk inflytande, för befolkningen att känna samhörighet med övriga delar av regionen och kommer det på sikt finnas stor risk att Värmland ständigt får stå tillbaka för de mer befolkningstäta delarna runt Göteborg?

Vilka konsekvenserna blir för de mindre kommunernas möjlighet till inflytande berörs överhuvudtaget inte i remissvaret från Region Värmland och heller inte nämnvärt i Indelningskommitténs förslag. Det talas om att Karlstad skulle kunna utgöra ett andra regioncentrum och att verksamhet ska lokaliseras dit. Om det verkligen blir så och om det varar över tid är enbart en gissning. För övriga kommuner finns alltså ingenting. Vi tror att bildandet av storregioner på sikt innebär en än större utarmning och avveckling av Värmlands och Sveriges landsbygder. Som vi skriver ovan, Sverige ser inte lika ut och behöver därför olika lösningar på utmaningarna. Det ansvaret måste staten ta i ett så pass litet men glest befolkat land som Sverige.

Det återstår ett mycket stort antal frågor att lösa som inte redovisas i Indelningskommitténs förslag. Det gäller bland annat de statliga myndigheternas eventuella nya indelning, sammanslagningen av länsstyrelserna, demokratiaspekterna och för Värmlands del särskilt frågan om Halland, helt eller delat, kommer vara en del eller inte av den nya regionen.

Det finns ingen anledning att i rasande tempo genomföra ett så ofärdigt och illa genomtänkt förslag. Det riskerar få mycket allvarliga konsekvenser för demokratins trovärdighet och verksamheternas förmåga att verka när så stora förändringar ska genomföras inom loppet av några månader. Så kan man inte arbeta i ett land som vill bli betraktat som trovärdigt både av sina invånare och av omvärlden.

Fredrik Larsson (M)
Ersättare i regionstyrelsen i Värmland